

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

У Нью-Йорку я жив на Перрі-стріт, за п'ять хвилин пішки від «Білого коня». Часто випивав там, але мене ніколи не мали за свого, бо я носив краватку. Справжній народ не хотів мати зі мною жодних справ.

Я випивав там і того вечора, коли летів у Сан-Хуан. Мій колега Філ Роллінс пригощав, а я налягав на ель, намагаючись упитися достатньо, щоб заснути в літаку. Також із нами був Арт Міллік, найзліший таксист Нью-Йорка. А ще Дьок Пітерсон, який саме повернувся з Віргінських островів. Пригадую, що Пітерсон дав мені список людей, яких варто знати на Сент-Томасі, але я загубив той список і ніколи не познайомився з жодним із них.

Того січневого вечора погода була препаскудна, однак я вдягнув легку кордову куртку. Решта була у важких куртках і фланелевих костюмах. Останнє, що пам'ятаю, — це як стояв на брудній бруківці Гадсон-стріт, тиснув руку Роллінсу і проклинав морозний вітер, що дув з річки. Потім я заліз у таксі Мілліка і проспав усю дорогу до аеропорту.

Я спізнився, і перед стійкою реєстрації стояла черга. Переді мною було зо п'ятнадцять пуерториканців та одна крихітна білявка, від якої мене відділяло кілька осіб. Я сприйняв її за туристку, здичавілу молоду секретарку в пошуках двотижневих пригод на Карибах. Вона мала гарненьке тільце, а її нетерпляча манера стояти свідчила про купу невивільненої енергії. Я уважно спостерігав за туристкою, усміхався, відчував вирування елю у венах і чекав, коли вона озирнеться, щоб встановити мимолітний зоровий контакт.

Вона отримала квиток і рушила до літака. Попереду залишилося троє пуерториканців. Двоє зробили все, що треба, і пішли далі, однак третього затримала відмова службовця пропустити його на літак із ручною поклажею у вигляді величезної картонної коробки. Вони сперечалися, а я скреготів зубами.

Врешті довелося втрутитись.

— Гей! — закричав я. — Що це, в біса, таке? Я мушу встигнути на літак!

Службовець підвів погляд, не звертаючи увагу на крики низенького чоловіка переді мною.

— Ваше прізвище?

Я назвався, отримав квиток і помчав до гейту. Діставшись літака, я пропхався повз п'ятьох чи шістьох людей, які чекали, щоб зайти на борт. Буркотлива стюардеса перевірила мій квиток, і я зайшов у салон, оглядаючи сидіння по обидва боки проходу.

Жодної білявої голови. Я поспішив уперед, подумавши, що, можливо, вона надто маленька, і її голову

не видно над сидінням. Але на літаку її не виявилося, і коли я зрозумів це, залишилося всього дві пари вільних місць. Я плюхнувся на сидіння ближче до проходу і поклав на те, що біля вікна, друкарську машинку. Почали заводити двигуни, тож я визирнув у ілюмінатор і побачив, як вона поспішає злітною смугою, махаючи стюардесі, яка вже зібралася зачиняти люк.

— Хвилинку! — кричав я. — Ще один пасажир!

Я спостерігав, доки дівчина дісталася трапа. Щойно вона зайшла, я озирнувся й усміхнувся. Я саме хотів поставити друкарську машинку на підлогу, коли якийсь старигань пропхався переді мною і сів на місце, яке я тримав.

— Тут зайнято, — хутко сказав я і схопив його за руку.

Він висмикнувся, гаркнув щось по-іспанськи і втупився в ілюмінатор.

Я схопив його знову.

— Вставай, — розлючено сказав я.

Він розкричався якраз тієї миті, коли дівчина підійшла й стала за кілька футів від нас, роззираючись у пошуках місця.

— Тут вільно, — сказав я, озвіріло смикнувши старого. Перш ніж вона встигла озирнутися, на мене накинута стюардеса і потягнула за руку.

— Він сів на мою друкарську машинку, — пояснив я, безпорадно спостерігаючи, як дівчина знаходить собі місце аж у носовій частині літака.

Стюардеса поплескала стариганя по плечу і знову всадила його.

— Що ж ви за хуліган? — сказала вона. — Треба вас висадити!

Я буркнув і осів на сидіння. Старий витріщався у простір поперед себе, аж доки ми злетіли.

— Паскудний старий виродок, — пробурмотів я.

Він навіть оком не змигнув, тож урешті я заплющив очі і спробував поспати. Час від часу я зиркав на голову білявки в носовій частині літака. Потім вимкнули світло, і мені вже нічого не було видно.

Прокинувся я на світанку. Старигань досі спав, тож я перехилився через нього, щоб поглянути в ілюмінатор. За кілька тисяч футів під нами простиралася темно-синій і спокійний, мов озеро, океан. Попереду я побачив острів, що яскраво зеленів у вранішніх променях сонця. По краях острова були пляжі, а далі — бурі болота. Літак почав знижуватися, і стюардеса наказала пристебнути паски безпеки.

Невдовзі ми пронеслися над акрами пальм і під'їхали до великого терміналу. Я вирішив почекати, доки повз мене пройде дівчина, а тоді підвестися й вийти разом із нею на злітно-посадкову смугу. Оскільки ми були єдині білі люди на літаку, це здавалося цілком природним.

Решта пасажирів уже стояли, сміялися і теревенили, чекаючи, доки стюардеса відчинить люк. Раптом старигань підскочив і спробував перебратися через мене, мов пес. Не роздумуючи, я відштовхнув його назад до ілюмінатора, і від глухого удару весь натовп ураз замовк. Схоже, старому було зле, тож він спробував перебратися через мене знову, істерично волаючи щось іспанською.

— Психований старий хрін! — кричав я, заштовхуючи його однією рукою на сидіння і тягнучись другою по друкарську машинку. Тепер люк відчинили, і паса-

жири почали виходити. Дівчина пройшла повз мене, і я спробував посміхнутися їй, притискаючи стариганя до ілюмінатора й готуючись вийти в прохід. Той волав, вимахував руками і здійснював такий гвалт, що я ледь протривівся спокусі вгамувати його ударом по горлу.

Аж раптом прибігла стюардеса, а за нею — другий пілот, якому закортіло знати, що це я надумав.

— Він товче цього літнього чоловіка, відколи ми злетіли в Нью-Йорку, — сказала стюардеса. — Напевно, садист.

Вони затримали мене на десять хвилин, і спершу я подумав, що на мене чекає арешт. Я намагався все пояснити, але від втоми і спантеличення не міг дібрати слів. Коли мене нарешті відпустили, я вислизнув з літака, мов злочинець, мружачись і стікаючи потом на сонці, поки йшов злітно-посадковою смугою до багажного відділення.

У багажному відділенні юрбилися пуерториканці, а дівчини ніде не було. Мене майже полишили надії розшукати її, а з ними й оптимізм стосовно того, що трапилося б, якби це мені вдалося. Небагацько дівчат ставляться прихильно до таких, як я, кривдників літніх людей. Я пам'ятав вираз її обличчя, коли вона побачила, як я притиснув старого до ілюмінатора. Це було майже нестерпно. Я вирішив перехопити щось на сніданок і забрати багаж пізніше.

Аеропорт Сан-Хуана — гарна сучасна споруда, сповнена яскравих барв, засмаглих людей і латинських ритмів, що лунають із динаміків, підвішених на голих брусах над вестибюлем. Я рушив довгою рампою, несучи в одній руці куртку і друкарську машинку, а в другій —

невеличку шкіряну сумку. Вказівники скерували мене на іншу рампу і нарешті довели в кав'ярню. Зайшовши, я побачив себе в дзеркалі — брудного нечупару, блілого бродягу з червоними очима.

На додачу до неохайного вигляду від мене смерділо елем. Він застряг у моєму шлунку, мов грудка скислого молока. Намагаючись ні на кого не дихати, я сів за стійку й замовив нарізаний ананас.

Надворі під вранішнім сонцем виблискувала злітно-посадкова смуга. Далі між мною і океаном простягалися густі пальмові джунглі. За кілька миль від берега повільно сунув обрієм вітрильник. Я недовго повітрішався і немов поринув у транс. Тут усе здавалося мирним — мирним і спекотним. Мені захотілося зайти під пальми й поспати, з'їсти кілька шматочків ананаса, забрести в джунглі та вирубитися.

Натомість я замовив іще кави і знову поглянув на телеграму, яку мені надіслали разом із квитком на літак. Там було зазначено, що для мене заброньований номер у готелі «Кондадо-Біч».

Ще не настала сьома, а в кав'ярні вже було людно. За столами біля довгого вікна сиділи компанії чоловіків — вони попивали каву з молоком і енергійно точили лясси. Кілька були в костюмах, але майже всі носили те, що здавалося типовим тутешнім прикидом: сонцезахисні окуляри в товстій оправі, блискучі темні штани, білі сорочки з коротким рукавом і краватки.

Подеколи до мене долинали уривки розмов: «...такої штуки, як дешева ділянка на березі, вже не існує... еге, але це вам, джентльмени, не Монтего... не переймай-

теся, у нього вдосталь, тож усе, що нам треба, це... вже прибрали до рук, але треба діяти швидко, перш ніж Кастро і його люди прискачуть із...».

Послухавши їх одним вухом десять хвилин, я запідозрив, що потрапив у лігво ділків. Майже всі чекали на літак із Маямі, що прилітав о сьомій тридцять і — як я зрозумів з розмов — тріщав по швах від архітекторів, демонтажників, консультантів та сицилійців, які тікали з Куби.

Їхні голоси грали мені на нервах. Я не маю жодних обґрунтованих претензій до ділків, жодних раціональних нарікань, однак сам акт продажу викликає в мене огиду. Я потай мрію врізати продавцю по пиці, вибити йому зуби й наставити під очима червоних гульт.

Зачувши їхні розмови, я вже не міг зосередитися на чомусь іншому. Від моїх лінощів не лишилося ані сліду, і врешті це роздратувало мене так сильно, що я вижлуктив рештки кави та поспішив геть.

Багажне відділення виявилось порожнє. Я знайшов два свої речові мішки і звелів віднести їх у таксі. Усю дорогу через вестибюль носій обдаровував мене незмінною усмішкою і весь час повторював:

— Сі, Пуерто-Рико еста буено... ах, сі, муй буено... мучо ха-ха, сі...¹

У таксі я відкинувся на сидіння і закупив маленьку сигару, яку купив у кав'ярні. Тепер я почувався краще — у теплі, сонний і абсолютно вільний. По-

¹ «Так, Пуерто-Рико гарне... ах, так, дуже гарне... дуже, ха-ха, так...» (ісп. *Sí, Puerto Rico está bueno... ah, sí, mui bueno... mucho ha-ha, sí*).

ки повз пролітали пальми, а дорогу попереду випалявало велике сонце, у мені спалахнуло щось таке, чого я не відчував після моїх перших місяців у Європі — суміш невігластва й розкутості, впевненості, яка каже «біс із ним» і з'являється тоді, коли вітер підхоплює тебе, і ти починаєш гнати по прямій назустріч невідомому горизонту.

Ми мчали чотирисмоговим шосе. По обидва боки простягався величезний комплекс житлової забудови, обнесений високими дротяними парканами. Невдовзі ми проїхали щось на зразок нового району, забудованого ідентичними рожевими та блакитними будинками. На в'їзді стояв білборд і повідомляв усім подорожнім, що вони проїздять «Ель Хіппо Урбанісасьйон». За кілька ярдів від білборда тулилася крихітна ятка з пальмового листя і шматків бляхи, а поряд стояла табличка, на якій від руки було написано: «Коко-Фріо»¹. У ятці хлопчина років тринадцяти, спершись на прилавок, розглядав автомобілі.

Прибуття в напівп'яному стані в чужий край нервує. Здається, ніби щось негаразд і тобі не вдається взяти себе в руки. Мене охопило саме таке відчуття, тож, прибувши в готель, я одразу завалився спати.

Прокинувся о пів на п'яту — голодний, брудний і не зовсім розуміючи, де опинився. Я вийшов на балкон і витріщився на пляж. Піді мною юрба жінок, дітей і пузатих мужиків плескалася в прибої. Праворуч

¹ «Холодний кокос» (ісп. *Coco Frío*), охолоджені кокоси для пиття соку.